

۳۱۴۵

۲۳۹۲
نیر

www.ketab.ir

اسناد مفتیان بخارا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگفتار عنوان و نام تدوین تألیف موضوعات مشخصات طاهری شابک وضعت فهرست نویسنده موضوع موضوع موضوع موضوع موضوع شناسه افزوده رده بندی کدنگره رده بندی دوبیتی شماره کتابشناسی ملکی	بازارزاده، محمدعلی، ۱۳۵۲- اسناد مقتدیان بخارا: بر اساس اسناد کتابخانه شخصی سیدصادق حسینی اشکوری (قم - ایران) / نگارش محمدعلی بازارزاده: با مقدمه ای از سیدصادق حسینی اشکوری، قم: مجمع ذخائر اسلامی: موسسه تاریخ علم و فرهنگ، ۱۳۹۱. ۲۸۰ : مصور + یک لوح فشرده. ۵۰۰ : ریال/لوح فشرده (۶- ۲۳۷- ۹۸۸- ۹۶۴- ۹۷۸ : فیبا کتابخانه شخصی سیدصادق حسینی اشکوری- تاریخ- اسناد و مدارک فقه حنفی- تاریخ- اسناد و مدارک فتاویهای حنفی- تاریخ- اسناد و مدارک بخارا- تاریخ- اسناد و مدارک ایران - تاریخ - قاجاریان، ۱۱۹۲ - ۱۲۱۰ قی - ۱۳۰۴ هجری و مدارک حسینی اشکوری، سیدصادق، ۱۳۵۱ - ۱۳۸۰ هجری DSR1۳1/۲۰ الف ۵ ۱۳۹۰ ۹۵۵/-۷۲ ۲۵۹۹۱۵۹
---	---

اسناد مفتیان بخارا

بر اساس اسناد کتابخانه شخصی

سید صادق حسینی اشکوری

قم-ایران

نگارش: محمد علی باقرزاده

نشر

مجمع ذخائر اسلامی، قم

۱۳۹۱

اسناد مفتیان بخارا بر اساس اسناد کتابخانه شخصی سید صادق حسینی اشکوری
(قم - ایران)

نگارش: محمدعلی باقرزاده - با مقدمه ای از: سید صادق حسینی اشکوری

صفحه‌آرایی: سید محمد موسوی معلم

نشر: مجمع ذخائر اسلامی

چاپ: ظهور / گرافیک: سید محمد حسینی زهانی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۱ ش (۲۰۱۲ م)

شمارگان: ۱۱۰ جلد

شابک کتاب: ۹۷۸-۹۶۴-۹۸۸-۲۳۷-۶

شابک سی دی: ۹۷۸-۹۶۴-۹۸۸-۲۵۱-۲، شابک کتاب و سی دی: ۹۷۸-۹۶۴-۹۸۸-۲۵۲-۹

قیمت همراه با سی دی: ۱۵۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۹	مقدمه به قلم سید صادق حسینی اشکوری
۱۱	شکرانه
۱۳	۱. مقدمه
۱۳	۱-۱. انگیزه انتخاب موضوع
۱۳	۱-۲. پیشینه‌ی تحقیق
۱۵	۱-۳. ضرورت تحقیق
۱۷	۱-۴. کلیات و وسعت از اسناد
۱۷	۱-۴-۱. تاریخ سند
۱۷	۱-۴-۲. تقسیمات سند
۱۸	۱-۴-۳. اجزای قابل مطالعه در اسناد
۱۸	۱-۴-۴. فواید بازخوانی
۱۹	۱-۴-۵. دوره زمانی اسناد کنونی
۲۰	۱-۴-۶. ابواب و فصول
۲۳	۲. مشخصات صوری و ظاهری اسناد
۲۳	۲-۱. کاغذ
۲۳	۲-۲. مهر
۳۰	۲-۳. خط و ادبیات این اسناد
۳۱	۲-۳-۱. نکات رسم الخطی
۳۱	۲-۳-۲. نکات گویشی
۳۱	۲-۳-۳. استفاده از حروف ابجد بجای عدد
۳۲	۲-۳-۴. اصطلاحات مقداری
۳۲	۲-۳-۵. اسامی اشخاص و اماکن

۳۳	۳. بازخوانی اسناد و دسته بندی موضوعی
۳۳	۳ - ۱. اباقی
۳۵	۳ - ۲. اجاره
۳۷	۳ - ۳. احیاء الموات
۴۳	۳ - ۴. استرقاق
۴۶	۳ - ۵. بیع
۵۱	۳ - ۶. جانیات (قصاص)
۵۶	۳ - ۷. دعوی
۶۲	۳ - ۸. دیات
۶۶	۳ - ۹. دین
۷۰	۳ - ۱۰. سرقت
۷۳	۳ - ۱۱. نفعه
۷۵	۳ - ۱۲. شهادت
۷۹	۳ - ۱۳. طلاق
۸۱	۳ - ۱۴. غصب
۸۷	۳ - ۱۵. فرائض
۹۵	۳ - ۱۶. نفقات (حضانت)
۹۷	۳ - ۱۷. نکاح
۱۰۰	۳ - ۱۸. ودیعه
۱۰۲	۳ - ۱۹. وصیت
۱۰۴	۳ - ۲۰. وقف
۱۱۱	۳ - ۲۱. ولایت و حکومت
۱۱۴	۳ - ۲۲. هبه
۱۱۷	۴. مطابقت و تحلیل محتوای اسناد
۱۱۷	۴ - ۱. اهمیت و فوائد مطابقت و بررسی اینگونه اسناد
۱۱۹	۴ - ۲. نمونه هایی جهت مطابقت و مقارنه
۱۲۸	۴ - ۳. نحوه ی بررسی دعاوی

۴ - ۴	ابواب اشتراکی و اختلافی	۱۳۰
۴ - ۵	عنوان بندی اسناد	۱۳۱
۴ - ۶	آمار پراکندگی بر اساس ابواب فقهی	۱۳۱
۴ - ۷	منابع اسناد حاضر	۱۳۲
۴ - ۸	فرجامین سخن	۱۳۲
۴ - ۹	یک پیشنهاد	۱۳۳
	منابع و مآخذ	۱۳۵
	الف - کتب	۱۳۵
	ب - کتب ارجاعی در حاشیه‌ی اسناد	۱۳۷
	ج - پایان نامه‌ها	۱۳۷
	تصاویر اسناد فقهی	۱۳۹

یادداشتی به قلم سید صادق حسینی اشکوری
مدیر عامل مؤسسه تاریخ علم و فرهنگ

به نام خالق پرمهر رزاق

روزی از روزهای سال ۱۳۸۶ خورشیدی، هنگامی که بین دوپست نسخه خطی خریداری شده جستجو می‌کردم و دنبال رساله‌ای نو یا عنوانی جالب یا یادداشتی مهم بودم، ناگهان کتابی دیدم فقهی و آثار نگاشته شده در حوزه افغانستان، که نظرم را جلب کرد. این کتاب مجموعه‌ای استدلالی در فقه حنفی بود، اوراقی از لابلای آن بیرون زده بود که در بین آنها چند مهر بزرگ بچشم می‌خورد. بافتن در این اوراق متوجه شدم که اینها، اسناد از هم جدایی بوده که صحاف، به جهت شغل خود یا رآی‌رو که خدمتی کند و آنها را از گسیختگی نجات دهد، لابلای کتاب جا داده است. بیشتر دقت کردم که آیا سندها با متن در ارتباط است یا نه؟ معلوم شد که هیچ ارتباطی با متن ندارد مگر از جهت موضوع، بدین معنا که اسناد از حوزه جغرافیایی حنفی مذهب و عمدتاً به زبان فارسی، اما کتاب آثار حنفی به زبان عربی بود.

وقتی در لابلای اسناد دقیقتر شدم متأسفانه دیدم صحاف با بی‌توجهی، اسنادی که سواد، فقط اسناد را لای کتاب جا داده، بی‌آنکه ملتفت شود که بخش زیادی از آنها را در برش صفحات، از بین برده و ناقص کرده است. در عین حال تعدادی از آنها نیز سالم مانده و صحاف آنها را تا زده و لای کتاب قرار داده و یک طرف آنرا چسب زده است. حدود یک هفته‌ای برای جداسازی و تمیز و مرتب کردن آنها وقت صرف کردم، اما نتیجه بسیار شیرین بود. مجموعه‌ای ناب از اسناد فقهی فارسی در حوزه افغانستان که می‌توانست منشأ مطالعات زیادی باشد.

خیلی علاقمند بودم که بصورت تفصیلی بر روی این اسناد کار کنم. مثل همیشه یک سر و هزار سودا... تا اینکه صدیق فاضل و دوست دیرینه جناب آقای باقرزاده در خصوص موضوع پایان نامه با من مشورت کرد. با توجه به حسن سابقه‌ای که از ایشان در کار اسناد موقوفات اصفهان سراغ داشتم، بررسی این اسناد را به وی پیشنهاد کردم. استقبال ایشان و اساتید دانشگاه ادیان و مذاهب، نتیجه‌اش تحقیق کنونی است.

بخشی از اسناد که در پایان نامه آقای باقرزاده، کار نشده، همچنان می‌تواند مطالبی ارزشمند برای محققان و مورخان داشته باشد. از این رو هنگام تولید کتاب، در لوح فشرده ضمیمه، علاوه بر متن کتاب، دیگر اسناد را نیز افزودیم تا فایده‌ایم گردد. و ما توفیقنا الا بالله.

قم - نیمه شعبان ۱۴۳۳ هـ ق، ۱۵ / ۴ / ۱۳۹۱ هـ ش

سید صادق حسینی اشکوری